

**Kantategudstjenester
i Trinitatis kirke**

Kantategudstjenester har fundet sted siden kirkens indvielse i 1656 og frem til en gang i 1800-tallet.

Det er denne gamle tradition, vi har genoptaget, og i det følgende kan man læse lidt om den historiske baggrund. I Trinitatis kirke er der siden 2007 afholdt 4 kantategudstjenester om året.

Musikerne og koret

Efter reformationen blev det omkring 1600 almindeligt, at stadsmusikanterne medvirkede i kirkemusikken i Danmark, ikke mindst ved højtider og på festdage. Når stadsmusikanten og hans folk medvirkede ved gudstjenesten, var det normalt under kantors (korlederens) ledelse.

Stadsmusikanterne havde ikke nogen ledende rolle i gudstjenesten, de understøttede typisk latinskolekoret, som kantor stod for, og så udførte de instrumentalpartierne i den koncerterende kirkemusik (kantaterne).

Kantaternes opførelse fandt ikke sted fra orgelpulpituret men nede i kirken, og kantaterne var før i tiden i princippet organisten uvedkommende, fordi der ikke var orgelmusik til. Koret, der bestod af elever fra Metropolitanskolen (latinskolen), havde altid plads i den del af kirken, som vi i dag kalder koret. Latinskoleeleverne og deres lærere, som fungerede som kantorer, medvirkede som en selvfølge ved kirkens gudstjenester, for det helt klare formål med at synge var, at de hellige ord skulle prentes dybere ind i både tilhørerens og den syngendes sind. Det er derfor ikke underligt, at kantateopførslerne ved gudstjenesterne havde høj prioritet i 1700tallet, hvor troen ikke længere var en udvendig ting som i ortodoksiens tid, men hvor det enkelte individs tilegnelse af tro og viden kom mere og mere i fokus. Og vil man prente noget ind i hjertet på den enkelte, så er der ingen bedre vej end gennem sang og musik.

Musikanterne, som understøttede koret, kunne ikke være i alle byens kirker på én gang, så kantateopførslerne gik på skift i byens kirker. Hvor, kantaterne blev opført, blev annonceret i avisen sammen med prædikantlisten.

I Adresseavisen 1759, s. 44, kunne man således læse:

Paa næstkommende Trinitatis Søndag bliver Kirke-Musiquen opført i Trinitatis Kirke, for og efter Prædiken.

Visse søndage kunne musikanterne nå to kirker; i den ene kirke spillede man før prædikenen, i den anden efter prædikenen.

Hvis nogen så undrer sig over, hvordan det kunne lade sig gøre, kan vi jo lige minde om, at en prædiken ikke kun varede sølle 10-15 minutter, som den ofte gør i dag.

Præsten prædikede gerne en hel time, og på den tid kunne musikanterne nemt nå fra den ene kirke til den anden.

.

Kantatekomponisterne

Der vil ved kantategudstjenesterne i Trinitatis være lejlighed til at høre kantater af forskellige komponister som fx Franz Tunder, Georg Böhm, D. Buxtehude og J.S. Bach. Lad os her se lidt nærmere på Johann Sebastian Bach, der havde været elev af den dansk-tyske orgelmester D. Buxtehude.

Johann Sebastian blev født 1685 i Eisenach i Tyskland ind i en stor slægt af musikere; blandt dem hans far, Johann Ambrosius Bach, som havde stillingen som bymusiker i Eisenach.

I 1723 blev Johann Sebastian Bach udpeget til at være kantor og musikalsk leder for Thomaskirken i Leipzig. En af Bachs opgaver var at undervise eleverne på Skt. Thomasskolen i latin og i at synge; en anden opgave var, at han hver uge skulle skrive musik til de to primære kirker i Leipzig på den tid: Thomaskirken og Nikolajkirken.

Thomaskirken i Leipzig

Bach komponerede en meget stor mængde kantater, rundt regnet ca. 300, hvoraf ca. 200 er bevaret.

Inspirationen til kantaterne som latin-skoleeleverne fremførte, fandt Bach i de bibeltekster, som blev læst i kirken på søn- og helligdage. Naturligvis kunne man sige, for sangen og musikken var jo ikke tænkt som en koncert, men netop som forkynd-

else. Det er den samme intention, der ligger til grund for vores genoptagelse af de gamle kantategudstjenester. Vi forstår kantaterne som musikalsk forkyndelse, og det er os derfor en glæde også fremover at kunne indbyde til kantategudstjenester i Trinitatis kirke.

